

Проф. Т. Є. Кагановська: «Завдяки університету я відкрилася собі з іншого боку»

ВІД РЕДАКЦІЇ. Часи, коли першій в СРСР жінці-доктору юридичних наук Катерині Флейшиц відмовили у адвокатській практиці на підставі статі, давно минули. Сьогодні леді стоять на одному соціальному щаблі з джентльменами: обіймають керівні посади, представляють органи влади, їх права захищені рядом законів.

І на чолі юридичного факультету Каразінського стоїть жінка: молода, чарівна, розумна. Це не ми говоримо – говорять її студенти та колеги. Факт по-справжньому показовий: стать не має значення, коли за справу береться професіонал. Про те, як поєднувати успішну кар'єру та родину говоримо з доктором юридичних наук, професором Тетяною Євгеніївною КАГАНОВСЬКОЮ, адже з 2004 року у неї дві сім'ї: одна – вдома, інша – факультетська.

...Щоразу, коли я зустрічала Тетяну Євгеніївну, помічала гармонійність її образу: стриманий та водночас стильний одяг, елегантність до кінчиків пальців. У робочому кабінеті також відчувається рука хазяйки: світлий, функціональний, з цікавими деталями: ось букети квітів, подаровані за радісної нагоди, вишукані аксесуари для робочого столу. Усюди панує не тільки ділова, а й суто жіноча, особлива атмосфера.

– Тетяно Євгеніївно, що керувало дівчиною, яка вирішила стати юристом? Адже й досі існує думка, що ця професія більше пасує чоловікам.

– На моє глибоке переконання, в цю сферу треба приходити виключно за покликанням.

Коли я обирала спеціальність, то деякою мірою відчувала рух династії: для мене став прикладом мій дідусь Петро Михайлович Кушнар'єв, який працював адвокатом.

Якщо ми звернемося до історії, то побачимо, що існує багато зразків як успішних чоловіків-юристів, так і жінок. В деяких областях юриспруденції «жіночий погляд» навіть ефективніший: іноді ситуація потребує більшої м'якості, зваженості рішень, навіть материнського ставлення, а подеколи, звичайно, не обійтися без традиційно чоловічого: вольового, жорсткого характеру, стійкості. Взагалі, професія юриста вдало поєднує елементи як чоловічого, так і жіночого підходів. А головне – професіоналізм.

– Ви – автор понад ста наукових праць, організатор студентських конкурсів, що стосуються гендерної проблематики. В чому її актуальність для нашої держави?

– Сьогодні Україна рухається в бік європейських країн та Америки, адже там – продумана гендерна політика, рівні права статей юридично закріплені законодавством. Навіть той факт, що у Законі «Про вибори» чітко прописана квота жінок-депутатів місцевих рад, свідчить про те, що ці питання значущі і для українців. З моїх власних спостережень, права слабкої статі у нашій країні поважають: якщо жінка професіонал, вона вільна рухатися кар'єрною драбиною нарівні з чоловіками.

– У такому разі постає інше питання: Ви кар'єристка, чи більш орієнтовані на сімейні цінності?

– А що Ви маєте на увазі під словом «кар'єристка»? Так, я планую свою кар'єру, чітко формулюю задачі та встановлюю часові рамки для їх виконання. Але при цьому я не прагну поставити роботу на перше місце, адже головна ціль мого життя – щаслива родина. Виступаю за гармонію: коли, з одного боку, ти реалізуєшся професійно, а з іншого – твої сім'я та близькі не відчують себе обділеними.

– Ви – успішна університетська ЖІНКА. Як вдається досягати цієї гармонії, коли серед найвідповідальніших обов'язків – наука, деканство, кафедра, троє дітей, коханий чоловік?

– Головне – навчитися планувати роботу, правильно її розподіляти, допомагати в складних ситуаціях та отримувати відповідну реакцію підлеглих. Якщо цей процес налагоджено, то керувати навіть великим колективом не так складно. Тим паче, мій стиль управління не суто жіночий, включає і елементи чоловічого: в чомусь більш жорсткий, менш імпульсивний. Одна з героїнь фільму «Москва сльозам не вірить» говорила про те, що важко організувати трьох людей, а далі число вже не має значення. Я з цим твердженням згодна.

– Разом з командою, Ви фактично відродили юридичний факультет в стінах нашого університету. Чим живе ваша університетська родина, яка минулого року відсвяткувала десятирічний ювілей?

– Ми дійшли до того етапу, коли про досягнення факультету свідчать його випускники, потужний професорсько-викладацький склад. Говорячи цифрами, на сьогоднішній день у нас працює 19 докторів наук, близько 40 кандидатів наук. Факультет розширився до п'яти кафедр, маємо юридичну клініку, кримінологічну лабораторію, консультаційний центр. За трьома спеціальностями ми відкрили аспірантуру, з січня 2014 року працювала спеціалізована вчена рада по захисту кандидатських дисертацій.

У нас потужна база практики в адміністративних та господарчих судах, та в органах місцевого самоврядування. Наші випускники, які успішно закінчили аспірантуру, працюють на факультеті. Це важливий етап життя юридичного, коли ми не запрошуємо спеціалістів, а готуємо власні кадри, які посідають гідне місце серед професорсько-викладацького складу. Те, що вони обирають основним видом діяльності роботу на факультеті, йдуть в науку, – показник того, що тут були гідні приклади для наслідування, які стимулювали їх бажання залишитися у рідному класичному університеті.

– А чим за 14 років став Університет для Вас?

– Я прийшла з іншої класичної школи (Юридичної академії імені Ярослава Мудрого), яка також має свої особливості, навіть структурна організація інша: окремі кафедри обслуговують усі факультети. У Каразінському кожен факультет – це маленький відокремлений світ, де всі одне одного знають, спілкуються. Але, наприклад, на посвяті першокурсників, студенти стоять пліч-о-пліч, і відчувається, що університет – одна велика родина. Це дуже змінює ставлення до людей, і ми самі, часто цього не

усвідомлюючи, закладаємо принципи толерантності у стосунках між факультетами, студентами українцями та іноземцями. Слова, що ти – випускник Каразінського, відчиняють двері в усьому світі.

Я завжди кажу студентам, що вони – щасливі люди, адже університет – це відкрита організація, гостинна та добродушна. Тут пишаються своєю історією та традиціями, радо вітають випускників. У Каразінському розвиваються всебічно, адже, окрім навчального процесу, великою популярністю користуються різноманітні гуртки, спільноти, організації.

Серед юристів панує здорова конкуренція, тому навчати студента – значить, створювати собі потенційного суперника. Але, завдяки університету, я відкрилася собі з іншого боку, адже факультет – це велика сім'я, за яку ти несеш відповідальність.

Розмовляла О. ЯКОВЧЕНКО, творча майстерня викладача О.НЕРУХ.